

פיתוח תאניט כהות לייצוא

Development of dark figs for export

(דו"ח מדעי שנתי מוגש למו"פ מונחה שיווק)

משה פליישמן, ארז אמנון, אסף מור, שרה גולובוביץ, חיים מליחי,
ויבלוביץ זאב - המכון למטעים, מנהל המחקר החקלאי, בית-דגן.
פיני סריג, אבי סטרומזה ויחיאל אקווע - מו"פ בקעת הירדן
גלית רדל, ואלקנה בן ישר - מו"פ צפון
ויקטור רודוב - המחלקה לאחסון, בית דגן
רפי סלומון - המכון להגנת הצומח, המחלקה לוירולוגיה, בית דגן
טל שלומי, יעל קהל, רות אלעזר - היחידה לחקר שווקים, משרד החקלאות
ביל שלדיקס - מו"פ ערבה תיכונה וצפונית

e-mail: vhmoshea@agri.gov.il

באביב / קיץ 2002 הוקם מבנה של 5 דונם בתחנת יאיר בערבה התיכונה, לגידול התאנה הארגמנית במסגרת המחקר במו"פ מונחה שיווק. במקביל הוכשרה חלקה מסחרית של 9 דונם בחוות עין חצבה. בתחנת יאיר הנטיעה הייתה באמצע יולי ובעין-חצבה בסוף מאי.

הכנת השטח: בשורות הנטיעה הוכן תלם קל (עומק כ- 10 ס"מ) ומערכת הטפטוף היא לאורך התלם בצמוד לעצים. הטפטוף הוא מווסת, של נטפים, עם טפטפת כל 25 ס"מ בתחנת יאיר וכל 50 ס"מ בעין-חצבה. ספיקת הטפטפות היא 3.5 לוש. על שני השטחים הוקם בית רשת, והוא כוסה ברשת מש 17 עם כניסה כפולה.

הכנת השתילים: בגלל בעיות ידועות של איכות המים (2.2- 3.0) וקרקות מלוחות, הוחלט להכין שתילים במשתלה ע"י השרשה בעציץ במקום תקיעת ענפים בשטח. בתחנת-יאיר ניטעו 4 דונם בזן התאנה הארגמנית, ובדונם הנותר מתוכנן לבדוק זנים חדשים אחרי בדיקה במכון וולקני. במבנה בתחנת יאיר יעוצבו העצים בשתי שיטות הבאות:

א. עיצוב גביע במרווחי נטיעה של 2 מ' X 5 מ'. ב. עיצוב דמוי כרם במרווחי נטיעה של 2 מ' X 3.5 מ'. בעין-חצבה כל השטח נטוע בזן התאנה הארגמנית ובעיצוב גביע, במרווחי נטיעה של 2 מ' X 5 מ'. שלושה ימים אחרי הנטיעה בעין-חצבה היה שרב קשה בכל הארץ ואחרי מספר ימים נשרו רוב עלי השתילים. השתילים התאוששו אחרי 10-14 ימים והחל צימוח חדש מפקעים רדומים. בתחנת יאיר השתילים נקלטו היטב בשתילה של מחצית יולי. באוקטובר היו שני ארועי גשם של כ- 10-20 מ"מ. בעין-חצבה הגשמים גרמו להמלחה קלה ובתחנת יאיר הנזק היה יותר מורגש.

החלקה בעין-חצבה התחילה להניב בשבוע האחרון של אוקטובר, ובתחנת יאיר במחצית נובמבר כ- 5 חודשים אחרי נטיעה. בעין-חצבה שווקו כ- 130 ק"ג/דונם לשוק המקומי עד מחצית פברואר. דגימות פרי נשקלו ומשקל פרי ממוצע הוא 50 גרם, רוב הפירות שקלו בין 40 - 70 גרם. בגלל הכמויות הקטנות לא ניסו לייצא בעונה זו. ב- 10.1.03 נספרו בממוצע 5 פירות לענף. לרוב העצים יש 5 – 6 ענפי שלד, בתחנת יאיר לא היה שיווק פרי, והכמות הייתה נמוכה לעומת החלקה בעין-חצבה, כנראה בשל נזקי המלחה מגשמי אוקטובר וכתוצאה מעצירת הצימוח של כחודש. בעין חצבה בחודש פברואר ממשיכים לארות בעצים העלוה עדיין ירוקה וממשיך צימוח. בתחנת יאיר העלוה ירוקה, אך רוב הצימוח נעצר כנראה בשל המלחת הצמחים.

הגנת הצומח זיהתה הופעה של אקרית אדומה באוקטובר ועקיצות של זבוב התאנה עד לכיסוי החלקות ברשת.

הדרכה: אבי סטרומזה, ממו"פ הבקעה, מלווה את הגידול בתחנת יאיר ועין-חצבה.

נטיעות מסחריות של התאנה הארגמנית בערבה: בעקבות ההתחלות בתחנת יאיר ועין-חצבה ניטעו בערבה התיכונה מהלך הסתיו כ-70 דונם מסחרי של התאנה הארגמנית, וצפויים להינטע כ-20 דונם נוספים באביב. נוצר עניין בגידול תאנים גם בערבה הדרומית, שם ניתן יהיה לפתח קבלת פרי במהלך כל החורף.